

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Jó reggelt, jó napot, jó estét!

Egy napfényes nyári reggelen, körülbelül ötesztendőskoromban, kiszaladtam kertünk ajtaján az utcára. Óriási boldogságot éreztem pusztán attól, hogy élek, hogy létezik ilyen gyönyörű reggel, és hogy süti a Nap a kertünkkel szemben levő erdőt. Hangos csattanással rántottam be magam után kertünk ajtaját, s mint a rétre szabadult csikó, vágtatni kezdtem a kocsit közepén. De egyszerre csak szemközt jött velem egy gőzmozdony. No persze csak annyira volt az mozdony, amennyire én csikó. Kutykurutty cimborám közeledett mozdonyként. Ökleit váltakozva lökte előre-hátra, talpával a földet súrolta, szájával meg a gőz sisergetését utánozta: „Sss!”

Természetesen ki akartam térni előle, ő azonban már messziről rám kiáltott: „Félre az útból!” A parancsszótól egyszeriben nehéz lett kitérnem, és megálltunk egymással szemben. Az orrunk majdnem összeért. Kutykurutty dühösen fujtatott: „Sss!” Én meg nyerítettem: „Nyihahaha! Te menj félre, te csak mozdony vagy, de én táltos csikó vagyok!” „Ha táltos vagy, röpj át fölöttem! Szerencséd, hogy jó mozdonyvezető vagyok, nem akarok gázolni.” Azzal tolatni kezdett. Én meg ebben a pillanatban észrevettem, hogy Földigszakáll bácsi kilép a kertje ajtaján. Világoskék szeme derűsen csillogott, szája körül mosolygás bujkált, figyelte, mit játszunk. A mozdony már pöfögött is el mellett, és Kutykurutty odaszólt hozzám: „Na mehatsz, légy boldog vele, te mafla ló!” Még ki se nyitottam a szám, amikor már meghökkenem. Jaj, én most olyasmit készülök válaszolni, amit helyteleníteni szoktam más kistörpék veszekedésekor, de nem volt erőm hozzá, hogy ne mondjam ki, és utánakiáltottam a mozdonynak: „Mafla, aki

mondja!” Aztán Földigszakáll bácsi felé fordultam, hogy köszönjek neki. És ekkor újból meghökkenem. A világoskék szempár már nem csillogott derűsen. Földigszakáll bácsi szomorú volt. Tudtam, mi szomorítja, és magam is hallottam hangomban a szégyenkezést, amint köszöntöttem: „Jó reggelt kívánok, Földigszakáll bácsi!” Ekkor meg kellett hőkennem harmadszor is. Földigszakáll bácsi ugyanis magasra vont a bozontos, fehér szemöldökét, szeme pedig csodálkozóvá kerekült: „Hát ez meg hogyan lehetséges, Mohácska? Hogy nem mondasz igazat. Ez nem szokásod.” El-

csodálkoztam magam is: „De Földigszakáll bácsi! Az, hogy mafla, aki mondja, nem számít hazugságnak.” Ekkor már indult is vissza a kertjébe, de most megállt: „Nem azt mondtam, hogy hazudtál, hanem azt, hogy nem mondtál igazat. És nem is arról beszélek én, amit Kutykuruttynak kiáltottál, hanem arról, amit nekem mondtál.” Ekkor néztem csak igazán nagyot: „De hiszen Földigszakáll bácsinak még semmit se mondtam, csak köszöntem.” Erre azonban már nem felelt, visszaballagott a kertjébe.

Nagyon bántott, hogy azt állította, nem mondtam igazat. Még délután is bántott. Aznap még játszani is rosszkedvűen indultam a faluvégi rétre. Amikor letertem a gyalogjáróról, hogy a kocsit áthaladva Bérci Berciék kertje mellett átvágjak a közön, észrevettem, hogy a törpeházi galambok éppen előttem, a kocsit közepén szedegetnek valami magot. Természetesen mindig ki szoktam kerülni a galambokat, még bántott is, ha valamelyik kistörpe – hogy néhány lépést megtakarítson – megzavarta, felröppentette őket, az még inkább bántott, hogy az annyira kicsiny lelkű galambok ijedelme árán akarja magát nagylegénynek, hatalmasnak érezni. Ezen a napon azonban rosszkedvem miatt, afféle bánom-is-én hangulat lett úrrá rajtam, és nemcsak hogy nem kerültem ki őket, hanem még lendítettem is a karom két bátrabb ott maradó felé, szálljanak fel ők is, és még le se engedtem magamba lendített kezem, amikor kinyílt Bérci Berciék kapuja, és szemben álltam Földigszakáll bácsival. Látszott az arcán, hogy jól érezte magát Berciék-nél, de mire háztetőt értek a felröppentett galambok, és mire lehanyatlott szégyenkező karom, már be is felhőzte öreg arcát az elszorodás. Úgy akartam viselkedni, mintha nem tartanám jelentősnek, amit tettem, csak köszöntöttem tehát gyorsan: „Jó napot kívánok, Földigszakáll bácsi!” – és tovább akartam menni. A bozontos fehér szemöldök azonban megint a magasba futott, és megint csodálkozás áradt reám az elkerekült szempárból: „Dehát mi történt veled, Mohácska, hogy ma már másodszer mondasz nekem olyasmit, ami nem igaz?” „De hiszen én csak köszöntöttem!” Földigszakáll bácsi bólogatott. „Hallottam, Mohácska. Azt mondtad,

kívánod, hogy jó legyen a napom.” És szomorúan elballagott.

Aznap este nem vártam meg, hogy a többi kistörpe is hazainduljon a rétről. Még alig alkonyodott, már eljöttem, és egyedül baktattam hazafelé az erdőn át. Zavartalanul akartam törni rajta a fejem, miért mondogatja Földigszakáll bácsi, hogy nem mondok igazat. És amint töprengve megbosszankodva lépegettem az erdei ösvényen, ismét olyasmit cselekedtem, ami nem volt szokásom. Megmarkoltam az út menti bokrok egy-egy ágacskáját, markomba hántottam leveleiket, aztán feldobtam őket, hogy röppenjenek. Tudtam, hogy helytelen, amit cselekszem, pajtásaimra már rá is szoltam ilyesmikért, de nem volt erőm abba hagyni. És egyszerre csak, amikor ismét lekopasztottam egy ágacskát, s még fogtam is a végét, megzörrentek előttem a bokrok, és kibukkant az útra Földigszakáll bácsi. Kezében néhány szál növény, de kiásottan, gyökerestül, másik kezében kicsiny növényásó. Élénken és vidámul perdült ki a bokrok közül, hiszen kedves növénygyűjteményébe keresett ritkaságokat, szemében derű. De tüstént észrevette a kezemből visszapattanó ágat, markomban a leveleket, s mint kihűlő parázs helyén a szürke hamu, ismét megjelent arcán az elszomorodás. Ekkor már alkonyodott. Legutóbb kora délután találkoztunk, illetett hát köszönöm. Ebből a köszönésből csak annyi jött létre: „Jó est!” A többi a torkomon akadt. Mert a harmadszor is szomorúvá tett szempár bágyadt fényében hirtelen megvilágosodott előttem, amin éppen töprengtem, miért mondogatja, hogy nem mondok igazat. Ráésméltem, ha elszomorítom őt reggel is, nap közben is, este is, akkor nem lehet igaz, hogy kívánom, jó legyen a reggele, napja, estéje. A félbemaradt köszönésből és abból, hogy most én ámultam óréa elkerekült szemmel, megértette Földigszakáll bácsi, tudom már, mire figyelmeztetett. Nézett rám ő is egy ideig, aztán halkán így szólt: „Na ugye!” És továbbra is szomorúan, mosoly nélkül beballagott az ösvény túlsó oldalán a bokrok közé.

Vacsora után kertünk ajtaja felé indultam, hogy törpeházi szokás szerint még játsszam egy kicsit az utcán pajtásaimmal. Máskor mindig sietve szoktam végigmenni kertünkön, ezen az estén azonban lassította lépteimet a rossz lelkiismeret. Bántott a három bántalom, amelyet aznap elkövettem. Kutykurutty ellen, a galambok ellen, a növények ellen. De éppen a szomorúkodásomnak, csöndességemnek köszönhetően észrevettem, amit eddig még soha, hogy milyen gyönyörű szép az esti csönd. Csönd? Hiszen csak úgy zengett a tücsökszó! És mégis ünnepélyes csönd volt. Úgy éreztem, a tücsökszó is, a szomszédos házacsok verandáiról áthallatszó halk tányérsörgés is, sőt még a levelek közt átcsillanó kicsi lámpafények is ezt az ünnepélyes esti csöndet teremtik és növelik. Kertünk ajtaját halkán csuktam kilincsre, és amikor megpillantottam a holdfényes erdőt, hirtelen óriási boldogságot éreztem pusztán attól, hogy élek, és hogy létezik ilyen gyönyörű esti csönd. Vigyázva, hogy még lépteimnek se legyen zajuk, kilépegettem a kocsiút közepére, és végigtekintettem a főutcán, a holdfényes fason. A következő pillanatban azonban már meg is bántam, hogy kiálltam a holdfénybe, mert a hatodik-hetedik kert felől egyik pajtásom, Handabandi odaüvöltött hozzám: „Ki az ott, hé? Te vagy az, Mohal!” Egy pillanatig csodálkozva bámultam a távoli ablakocskára. Hogyan lehet képes rá, hogy kiáltással rontsa ezt a gyönyörű szép esti csöndet? Aztán gyorsan, nehogy újból kiállson, bólintottam, meg integettem neki, hogy igen, én vagyok. De ismét üvöltött: „Moha, te vagy az?! Miért nem felelsz?!” Most már futni kezdtem feléje, hogy ismerjen fel, és hallgasson el. Futott ő is énfelelem, és amikor egymáshoz értünk, haragosan rám támadt: „Miért nem kiáltottál vissza, hogy »Én vagyok!«? Félsz, hogy cserebogár repül a szádba?” Kicsi voltam még, nem tudtam jól megfogalmazni, amit éreztem. Ilyesvalamit motyogtam: „Azért nem kiáltottam vissza, hogy ne rontsam én is a csöndet. Mert nagyon szép,

hogy ilyenkor este... ilyen szép csönd van.” Handabandi nevette: „Mi van abban szép? Ez csak olyan Moha-féle...” Tudtam, hogy azt akarja mondani: „bolondság”, de mert ajtó csikorodt a házuk táján, ő odakiáltott: „Itt vagyok!” – és már futott is barátaihoz.

Fordultam magam is, hogy visszaballagjak. De ekkor a közvetlen közelemben, a sötét fasonban halkán megszólalt valaki. „Gyere ide, Mohácska!” Csak most vettem észre, hogy éppen Földigszakáll bácsi kertje előtt állok, ő meg kinn ül utcai padocskáján. Tartottam tőle, hogy még neheztel rám, aggódva mentem hát oda, és zavartan köszöntem: „Jó estét kívánok, Földigszakáll bácsi!”, de már a következő pillanatban nem éreztem se aggodalmat, se zavart, hanem nagy-nagy örömet. Egy holdsugár ugyanis rávilágított a lombok közt az arcára, és megláttam, hogy szeme ismét derűsen csillog, szája körül mosolygás bujkál. És örvendezve hallgattam szavát. „Most már, látod, igazat mondtál, Mohácska. Most már elhiszem, hogy valóban kívánod, jó legyen az estém. Hallottam, mit mondtál Handabandinak, és attól, amit hallottam, máris jó lett az estém, nagyon jó. Én is kívánok neked sok-sok jó estét, jó reggelt, jó napot, sok-sok jó hónapot, éveket, jó és szép életet.” Azzal felállt, megsimogatta a fejem, és beballagott a kertjébe. A kertajtót vigyázva, halkán csukta be, hogy ő se rontsa zajjal az ünnepélyes, gyönyörű szép esti csöndet.